

Izhaja ob 4 zjutraj.
Stane celoletno . . . 247 K
mesečno 10 .
za inozemstvo . . . 100 .
Oglasi za vsak mm višine
stolpca (58 mm) . . 7 E
mah oglasi do 30 mm
stolpca (58 mm) . . 4 .

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko.

Uredništvo:

Milkošičeva cesta št. 16/1
Telefon št. 72

Upravništvo:

Trsarsnova ulica št. 6
Telefon št. 36.

Račun kr. poš. ček. urada
št. 11.842.

Ljubljana, 17. marca.

Minister za izenačenje zakonov je predložil zakonodajnemu odboru projekt o spremembi volilnega zakona. Ni dvoma, da je revizija volilnega reda na najnujnejših državnih zakonih. Naš parlamentarni režim pogreša danes vse svojih najvažnejših sankcij: možnosti apelca na narod.

Ustava prepuča parlamentu, da sklene ali popolnoma nov volilni zakon ali pa po skrajšanem postopku potem zakonodajnega odbora revizira sedanji volilni red. Poleg določb, ki so v nasprotju z odredbami ustave, pa se sme revizija raztezati le na spremembo raznih rokov in pa na način, kako se izvrši porazdelitev mandatov na posamezne kandidatske liste po številu glasov. Drugih točk revizija ne sme obsegati, ako se naj izvrši potem zakonodajnega odbora.

Vlada se je poslužila revizijskega četa, kar je gotovo odobravati. Pri današnji okornosti in nediscipliniranosti parlamenta je skrajšani postopek zakonodajnega odbora skoraj edina pot, da narod kmalu dobi v roke sredstvo politične utitnice rationis. Projekt ministra Trifkovića je torej le novela k staremu volilnemu zakonu, ki predvsem uveljavlja nove ustave predpise in bistveno spreminja določbe glede načina razdelitve mandatov. V naprej izjavljamo, da smatramo nov propozicijni sistem za povsem ponesrežen: načelno in politično. Vidi se mu na prvi pogled, da se za njim skrivajo gotovi strankarski računi. Partizanstvo je edina ideja čudne kombinacije, ki falsificira d' Hontov sistem z izključenjem list, katere v volilnem okrožju niso dosegle količnika ter vodi do naravnost absurdnih konsekvenc.

Zagovorniki Trifkovićevega propozicije navajajo, da je dosednji sistem preveč favoriziral manjšine ter popteval cepljenje političnih sil naroda. Poeno je, da se načelo parlamentarnega režima ne da gladko spraviti v sklad s principom propozicije, ki otežkoča stvarjanje trdne, enotne parlamentarne večine, ki bi mogla voditi programatično politiko. Naša težka notranjepolitična situacija je v mnogem oziru posledica nujnih kompromisov med načelno si nasprotnimi strankami, ki so neobhodni radi tega, ker bi država sicer ne mogla dobiti parlamentarne vlade. Angleži kot politične grej narod do danes vztrajajo pri majoritetnem principu in francoski propozicije je le kompliment načelu. Naša mlada demokracija se propozicije ne bo odrekla. Toja vedno bolj tudi ona uvideva, da razdvojenost našega političnega organizma zahteva korekturo v smislu favoriziranja velikih strank. Velike stranke, ki imajo moč, da svoje programe izvršujejo, so Jugoslaviji neobhodno potrebne. Stranke dveh moči in klubi deseterice so dobre za vžigiranje svojih kričevih plakativnih programov na političnih plotih, toja neoporne za delo.

Ko je prišlo vprašanje revizije sedanjeje tankočutnega propozicije v diskusijo, se nam je zdelo pametna in koristna misel drugega skrutinija, pri katerem naj bi bile na razdelitvi mandata, ki po količniku v prvi volitvi niso mogli biti razdeljeni, potem posebnih državnih list udeležene samo velike stranke, t. j. stranke, ki so pri prvi volitvi dosegle vsaj 20 do 30 mandatov. Trifkovićeve projekt vsebuje navidezno isto misel, v resnici pa je le grda karikatura te ideje.

Po tem projektu se mandati v volilnem okrožju razdelijo samo med one stranke, ki so dosegle količnik, ostale stranke ostanejo neupoštevane. To znači, da je pojem velike stranke prenešen iz države v malo ozemlje volilnega okrožja. To je logika, po kateri bi mogla v srečnem slučaju tudi prekmurska verstvena stranka priti med velike stranke. To je metoda, ki lahko vodi baš do nasprotnega, kar je navidezno nameraval, ter razcepi politične sile naroda še bolj nego dosednji sistem, ki je, tudi navezan na volilna okrožja, dal najjačji stranki v državi, demokratom, samo en mandat več nego klerikalcem, čeprav imajo ti nad 35.000 glasov manj, medtem ko je neki drugi stranki približno število 35.000 glasov honoriral 8 mandatov.

Trifkovićeve projekt je poskus v prilog radikalnem izkoristiti dejstvo, da je demokratska stranka kot vsenarodna celodržavna politična organizacija, akoravno najmočnejša v državi, naravno v mnogih okrožjih manjšinska stranka. Radikalci so (navzlic svojim kočevskim somišljenikom strogo plemenska stranka in njihova politična moč je masirana v srbskih volilnih

Italijanski zunanji minister Sestanek evropskih neviralnih držav

BESEDE BREZ VSEBINE. — SCHANZERJEVE IZJAVE O ORIENTSKI IN GENOVSKI KONFERENCI.

Rim, 17. marca. (Izv.) V zbornici je pri debati o vladni izjavi zunanji minister Schanzer izjavil glede reškega vprašanja nastopno: Italija se je z rapalsko pogodbo svečano obvezala, da bo spoštovala neodvisnost Reke. Ako ne bi izpolnila te obveznosti, bi izgubila značaj velesile in ne bi mogla obvarovati svoje avtoritete v družbi narodov.

Inozemska poročila so pretiravala obseg reških dogodkov. Pokazalo se je, da so vesti, da je iz Trsta odšlo na Reko cela vrsta vlakov s fašisti in da so stopili v akcijo oklopni vlaki, popolnoma izmišljene. Na Reko je prišlo le majhno število tujcev. Italijanski častniki in vojniki so se vedli na Reki popolnoma disciplinirano. Vendar pa je italijanska vlada pripravljena ugotoviti z uradno preiskavo, ali je italijanskim častnikom in drugim činiteljem manjkalo energije pri odredbah, da se preprečijo znani dogodki. Reka more živeti in se razvijati na podlagi dogovorov, ki so se sklenili z Italijo in ono državo, od katere dobiva mesto svojo hrano.

Imenovanja Giurattija za poveljnika Reke Italija ni mogla sprejeti, ker bi moglo to povzročiti napačne interpretacije in sum sovražnosti z italijansko vlado. Čeprav se Giuratti ne strinja s stališčem italijanske vlade, vendar ni z ozirom na interese Reke sprejel svoje imenovanja, za kar mu gre topla zahvala.

Schanzer je nadalje izrazil upanje, da bo Reka čimprej dobila zakonito vlado v sporazumu z Italijo in Jugoslavijo, da bo tako mogla takoj pričeti z reševanjem onih problemov, ki so potrebni za gospodarsko bodočnost Reke. Minister je

končal z izjavo, da morejo le podrobni razgovori o še nerešenih vprašanih dovesti do končno veljavne izvršitve rapalske pogodbe in do ugodne rešitve teh težavnih in kočljivih problemov. Taka rešitev se more doseči le v mirni atmosferi. Oni, ki hočejo spraviti vlado s poti, ki odklanjajo spoštovanje mednarod. pogodb, naj mislijo na nevarnosti, v katere bi s tem dovedle Italijo. Naj mislijo tudi na to, da je pred dumi konferenca za orient. V kratkem se vrši tudi velika konferenca v Genovi, kateri Italija ne bi mogla častno predsedovati, ako se prej ne vzpostavijo red, mir in zakonitost.

Rim, 17. marca. (Izv.) Ruski delegaciji na genovski konferenci bodo nakazali stanovanja v Santi Margheriti, ker bodo tam lažje skrbeli za neno varnost. «Mondo» doznava, da je Schanzer danes v zunanjem odseku izjavil, da odide dne 19. marca v Pariz na konferenco glede orientala, ako odzdravi lord Curzon.

V uradnih krogih se opaža glede rezultatov orientalske konference precejšnja skepa. In sicer ker manjko vsa sredstva, s katerimi bi mogli izvršiti vsilitev njenih sklepov in ker ni složnosti med zveznicami.

Glede genovske konference je izjavil Schanzer, da je treba pripraviti inozemstvo, da bo Italija po svojih tradicijah stopala z vsako državo, ki se konference udeleži, prijateljsko ne glede na njeno politično smerne. Nadalje je Schanzer priporočil naj italijanski parlament kot prvi parlament Evrope ratificira washingtonski dogovor, ki ga je že večkrat predložil zbornici.

Poročaji na Reki

OBETA SE ZOPET NOVA VLADA. — POSVETOVANJA VODITELJEV GIURATTI O KONSTITUANTU.

Trst, 17. marca. (Izv.) Tu se nahajajo italijanski poslanec Giuratti, da Stefan in Ceresa. Hi so namenjeni na Reko. Danes ali jutri bo na Reki imenovana zopet nova vlada, o kateri mislijo izvesti, da bo defektivna in sestavljena v tiskal obliki, da bo pred svetom mogla veljati za pravnoveljavno reško vlado v smislu rapalske pogodbe, kakor si jo oni razlagajo.

Glede konstituantne je izjavil Giuratti do- stotniku lista «Giornale d' Italia», da si se niso na jeman, ali jo bodo sklicali. Kalkula je, ali bodo razkazali nove volitve, ali pa bodo izvršili na Reki referendum, da določijo, ali je »logano« podlaga za nado- bne korenje mednarodnega prava in sklenjeni pogodbi.

Oster konflikt med Grčijo in Italijo

GRČIJA ZAPLENILA ITALIJANSKO LADJO. — ITALIA IZROČILA V ATENAH ULTIMAT. — GROŽNJA S SILO.

Rim, 17. marca. (Izv.) Pred nekaj dnevi so grške vojne ladje ustavile pri Cipru italijanski transportni parnik «Umbria», pod Salaminjo tržaška transportni parnik «Abbazia» in v Črnem morju «Africa», ker so vozili vojno konterbanda. «Abbazia» je bil zaplenjen. Italijansko časopisje se zelo razburja nad tem dogodkom in zahteva, da mora vlada energično nastopiti proti grški samovolji. Daje grško časopisje zelo razdraženo odgovarja italijanskemu.

Rim, 17. marca. (Izv.) Kakor doznava naš poročevalec, je italijanska vlada zaradi zaplenbe italijanskega parnika «Ab-

bazia» v Salaminju stavila v Atenah oster ultimati, ki ga je predvčeršnjim izročil italijanski poslanik. Italija zahteva, naj se ladja takoj izpusti, in zahteva tudi odškodnino, sicer bodo italijanske vojne ladje odplule v Salamis ter s silo izposlovale izpustitev ladje.

Grški zunanji minister Baltazzi je po sprejemu italijanske note posetil italijansko poslanika ter mu izrazil obžalovanje nad dogodki. Zagotovil ga je, da je grška vlada pripravljena dati zahtevam nadoščenje. Izrazil je tudi upanje, da ta dogodek ne bo vplival na stališče italijanske vlade na konferenci glede orientala.

Ameriški kredit Avstriji

Dunaj, 17. marca. (Izv.) Glede pariške vesti, da je senat v resoluciji priporočal, naj se Avstriji dovoli nadaljnji kredit 50 milijonov dolarjev, še niso dospela natančna poročila. «Neue Freie Presse» objavlja brzojavko, ki ji jo je poslal iz Newyorka bivši finančni minister dr.

Redlich. Ta brzojavka, ki je datirana od 16. marca vsebuje samo poročilo, da je ameriški senat soglasno sprejel resolucijo glede opustitve zastavne pravice. O novem kreditu v tej brzojavki ni govora. Vest o možnosti novega ameriškega kredita je alarmantno vplivala tudi na današnji borski, kjer je povzročila za kratek čas velik padec vseh tujih deviz.

okrožjih. Trifkovićeve predlog ima namen, z umetnim uničevanjem demokratskih manjšin reducirati število demokratskih poslancev ter napraviti radikalno stranko kot plemensko stranko za formalno najmočnejšo politično organizacijo jugoslovanskega parlamenta. Kdor hoče, lahko vidi v projektu ne samo partizansko, temveč tudi plemensko špekulacijo...

Z zadoščenjem beležimo, da se Demokratski klub ostro protivi taki revizijski propoziciji sistema. Da je radikalna stranka po svojem programu in svoji politični praksi nesposobna postati državna stranka, to je njena krivda, in volilni red ni za to, da bi falsificiral voljo naroda. Narod si želi

stabiliziranja prilik, je sit vpitja političnih kratkoračnikov. Uvideva potrebo organizacije svojih političnih sil v velikih strankah, odklanja pa prav gotovo eksperimente, ki kompromitirajo naenkrat oha volilna principa, večinski in propozicijni. Ako res ni mogoče uvesti zdrave korekture čistega propozicije z drugim skrutinijem, potem naj ostane sedanji volilni sistem, ki je v primeri s Trifkovićeve v vsakem oziru boljši in koristnejši ne le s stališča politične pravičnosti, temveč tudi s stališča državnega in nacionalnega interesa.

Trifkovićeve projekt ne sme postati zakon in najboljšo bi bilo, da ga vlada umakne že pred razpravo.

Sestanek evropskih neviralnih držav PRIPRAVE ZA GENOVO. — KONFERENCA SE VRŠI V STOCKHOLMU.

Kodanj, 17. marca. (Izv.) «Politiken» javlja iz Stockholma, da se bo konferenca zastopnikov neviralnih držav, na katero je razposlala vabila švedska vlada, pričela že v soboto, in sicer v Stockholmu. Kakor je znano, bo konferenca razpravljala o vprašanih, ki so posebne važnosti za neviralne države in ki se bodo obravnavala na genovski konferenci.

Švedska vlada je povabila na to konferenco nastopne države: Dansko, Norveško, Holandijo, Švico in Španijo. Vse te države so sprejele povabilo. V švedskih političnih krogih menijo, da ima ta sestanek neviralnih držav velik pomen, ker se interesi posameznih držav v mnogih ozirih križejo.

Zveza med Poljsko in baltičskimi državami

VARSTVO TERITORIJALNE INTEGRITETE.

Pariz, 17. marca. (Izv.) Konferenca baltičskih držav je zaključila svoje delo. V vseh glavnih točkah je bil dosežen sporazum. Sklepanje je bilo, da se spori med udeleženiimi državami poravnajo pred posebnim razsodiščem. Sedanje meje se po sedaj obstoječih pogodbah obdrže neizpremenjene. Nobena udeleženi država ne sme s komurkoli proti eni ali več udeleženi državi skleniti kako pogodbo, ki bi bila naperjena proti njej. Železniška in druga gospodarska vprašanja se medsebojno rešijo takoj po genovski konferenci. Razprave se bodo vodile na podlagi sklepov, storjenih na genovski konferenci.

bo o narodnostnih manjšinah ter o medsebojnih trgovskih in prometnih odnosih. V posebnem političnem dogovoru se bodo določili odnosi te antante cordiale de Rusije in Litvanske.

Pri varšavskih političnih krogih vzbujajo pozornost zlasti dejstvo, da so bili zastopniki Letске začeloma precej na odklonilnem stališču, da so pa sedaj za politično zvezo. Za sedaj se ne sklene vojaška konvencija med Poljsko in Finsko. Politična pogodba se po podpisu po Skitumtu in zastopnikih baltičskih držav predloži delegatom sovjetske vlade v Varšavi.

Z bukareskim dogovorom ne bo imela varšavska pogodba nič skupnega. V Bukarešti se je samo določil načrt za skupni nastop Poljske, Rumunije, Češkoslovaške in Jugoslavije na genovski konferenci, do čim je varšavska pogodba preračunjeno za dalj časa.

Minister Markovič o razmerju d Italije

Trst, 17. marca. (Izv.) Bruno Astori nadaljuje v «Eri Nuovo» svoja pisma iz Jugoslavije in konstatira v današnjem pismu, kako smatra jugoslovansko javno mnenje, da je vprašanje luke Baroš pravno rešeno in da sploh ni misliti na to, da bi se Jugoslavija tej luki odrekla.

Minister dr. Laza Markovič mu je baje izjavil v intervjuu, da so v Jugoslaviji vsi mnenja, da so bili sedanji reški dogodki nalašč pripravljani, da se enkrat prepreči izvršitev rapalske pogodbe in odgodi potrebni jadranski sporazum. Jugoslavlani obetajo rapalsko pogodbo kot kompleks velikih žrtev. Od italijanske vlade pričakuje Jugoslavija, da se bo držala pogodba, ki jo je sklenila, in bo potem pripravljena tudi na gospodarsko sodelovanje z Italijo.

Ameriško sokolstvo proti separatizmu

Beograd, 17. marca. (Izv.) Kralj je sprejel pozdravno brzojavko sokolske župe na Pacifiku, ki je slavila v Sakramentu v Kaliforniji svojo obietnico. Proslavi je prisostvovalo 400 Sokolov. Zupa se je postavila odločno na stališče narodnega edinstva in ujedinjenja vsega Sokolstva. ter prijavila pristop k Sokolskem Savezu v Ljubljani. Zupa je tudi najstrožje obsodila postopanje zagrebške sokolske družstva in odločno zavrnula njegove separatistične težnje.

25 zlatih milijonov za Narodno banko

Beograd, 17. marca. (Izv.) Likvidacijska komisija za račune avstro-ogrsko banke je sporočila naši vladi, da ima naša država dobiti od te banke 25 milijonov zlatih kron, ki se v kratkem izplačajo in prenese v blagajno Narodne banke. (25 milijonov zlatih kron predstavlja danes vrednost 1 milijarde, 125 milijonov jugosl. kron).

ZAKONODAJNI ODBOR.

Beograd, 17. marca. (Izv.) Zakonodajni odbor je danes nadaljeval razpravo o samoupravah. Vsi člani do 101. so bili sprejeti brez izpremembe le pri členu 90 je odpadlo besedilo «iz svoje srede». Stedila je debata o oddelkih, ki govore o srežih in o nadzorstvu državne uprave. Govorili so posl. Dulbić, Hohnjec, Sokić, Timotijević in minister Trifković. Prehodne naredbe so bile sprejete brez izpremembe.

REGULACIJA INOZEMSKIH PLAČIL.

Beograd, 17. marca. (Izv.) Danes je bilo sklenjeno, da se sestaneje v ponedeljek pred sejo skupščine člani klubov večine, na kateri bo sklenjen definitivni sporazum glede glasovanja o zakonskem načrtu za regulacijo trgovskih plačil v inozemstvu. Člani bodo imeli pri glasovanju proste roke, vendar je že zasigurana večina za vladni predlog. Zemljoradniški klub je sklenil, da bo glasoval proti.

REDUKCIJA V TRGOVSKEM MINISTRSTVU.

Beograd, 17. marca. (Izv.) Parlamentarna komisija za redukcijo uradništva je danes pretresala budžet ministrstva trgovine, pri katerem se ukine 22 uradniških in 5 služabniških mest. Razven tega se v oddelku za Slovenijo v Ljubljani ukini 1 pisar, 1 praktikant, 1 oficijal in 1 pomočnik.

NAŠ ZASTOPNIK V ALBANJI

Beograd, 17. marca. (Izv.) Za predstavnika naše države v Tirani je z ukazom imenovan z. Nastas IIIć

Indijska kriza

London, 17. marca. (Izv.) Lord Derby je končno veljavno odklonil mesto državnega tajnika za Indijo, ki se bo ponudilo vojvodi Devonshire.

V informiranih krogih se govori, da pride za naslednika Montaguea resno v poštev tudi sedanji vojni minister Worthington Evans. Vojno ministrstvo bi v tem primeru prevzel polkovnik Amery. Vplivni krogi izražajo prepričanje, da se sedanji kočljivi položaj ne more več dolgo držati. Upajo, da bo Lloyd George kmalu prišel do kake odločitve.

VSTAJA V JUŽNI AFRIKI

London, 17. marca. (Izv.) Uporno gibanje v Južni Afriki je popolnoma udušeno. Vladne čete so ujele 6000 upornikov. Vlada namerava vodilne vstaše najstrožje kaznovati.

SENATNE VOLITVE V PREČANSKI ROMUNIJ.

Bukarešta, 17. marca. (Izv.) Pri volitvah v senat v Transilvaniji je bilo izvoljenih 21 liberalcev ter 11 opozicijskonalcev. Večina vlade je torej v obeh zbornicah zagotovljena.

Nadaljevanje seje višjega šolskega sveta

Ljubljana, 17. marca.

Solski vrtovi.

Obširno poročilo nadzornikov za šolske vrtove je podal višji šolski nadzornik Gangl. Iz tega poročila posnemamo, da se institucija nadzornišva prav lepo razvija in da bodo zato vsi šolski vrtovi v Sloveniji tekom treh let prav lepo urejeni. Krajni šolski svet so dobili veliko veselje do šolskih vrtoev in splošno uvidevajo potrebo, da se jih napravi tamkaj, kjer jih še ni, kjer pa so, da se jih izpopolni. Nekateri krajni šolski sveti so žrtvovali za šolske vrtove prav lepe vsote, Ruše n. pr. 31.000 kron, Rače 10.000 kron. Letos se bo v Sloveniji cepilo 30 do 40.000 divjakov. Nadzornika za šolske vrtove prirediti po možnosti v vsakem kraju 2dnevne vrtarske tečaje za učitelje in učiteljice. Član višjega šolskega sveta, g. Plavšak, izraža željo, da bi zastopnika cerkve v tej korporaciji na merodajnih mestih vplivala, da ne bo duhovščina iz same politične strasti nastopala proti šolskim vrtovom. Navaja slučaj, ko se zaradi klerikalne agitacije in iz sovraštva do učiteljstva ni moglo napraviti šolskega vrta.

Nadzornikom za šolske vrtove, Črnaogoj in Skulju, izreče višji šolski svet zahvalo in priznanje.

Razne šolske zadeve.

Višji šolski nadzornik Gangl poroča na Galje o šolskem nadzorovanju zavoda za gluhoneme in slepe. Na njegov predlog se učiteljskemu osebju na teh dveh zavodih izreče pohvalo in priznanje za uspešen pouk.

Deška osnovna šola v Škofji Loki se razširi v Sestrazrednico. Zasebni šol v Apačah, kjer poučuje redovnice iz Egenberga, se pridruže v službovanje tri posvete učiteljice.

Predsedstvo pokrajinske uprave se naprosi, da odzvame šolski referat okr. glavarju v Konjicah, ker opetovano ni izvršil ukazov višjega šolskega sveta.

Imenovanja na osnovnih šolah.

Na III. deški šoli v Mariboru se imenujejo za stalne učiteljice Kristina Petričeva, Marija Farkaševa in Emilija Wachova, na IV. deški šoli v Mariboru pa Marica Humkova, Justina Corotijeva, Neža Hribernikova in Ana Jurkova. Stalno mesto na osnovni šoli v Leitersberg-Kerčevini se podeli Mariji Medvedovi. Iz službenih ozirov se prideli Ferdo Bobič II. deški šoli v Mariboru. Za učiteljico srbohrvaščine na mestnih deških in meščanskih šolah v Ljubljani se imenuje Tinka Kelbova iz Čakovca. Nadučiteljsko mesto v Sv. Križu pri Kostanjevici dobi Fran Jurečič. Pritrdi se premetisti Alberta Dominika na Catež. Učiteljska služba na Bučki se podeli Justini Trobič-Možičevi, v Dobrnjicah pa Ivani Drachsterlevi. Za nadučitelja v Dol. Nemški vasi se imenuje Josip Macarol. Milan Tomšič in Ana Tomšičeva se premetista iz službenih ozirov iz Ribnice v Zalno, Alojziji Lilija pa iz Tolšnika in Karteljevo. Za učiteljici v Dol. Nemški vasi sta imenovani Gabrijela Hladnikova in Franja Meršnikova.

Gradbeno gibanje v Ljubljani

Lepo pomladansko vreme je vzbudilo živahno gradbeno gibanje v Ljubljani. Na raznih krajih se že kopljejo temelji za nove ali pa se dozidujejo že lani zapričete zgradbe.

Palaca ljubljanske kreditne banke, ki je bila že jeseni pod streho, dobiva sedaj razne vmesne stene. Dobro bi bilo, ako bi se zadnje nadstropje nad glavnim obkrajkom markiralo kot mansarda in bi na ta način odpadli dosti opravičeni očitki, da je zgradba previsoka z ozirom na sosesčino. Palaca Prometne banke je že pod streho, čeprav se je pričela zidati šele jeseni. Pri palači Trboveljske družbe na Aleksandrovi cesti je opažati letos nekaj več življenja, kot lani. Zgradba je dospela do stropa nad prvim nadstropjem.

Velika stanovanjska vila Slovenske ekonomne banke v Knezovi ulici je dograjena do drugega nadstropja. Mestna občina naj bi razširila to ulico, kolikor leži za gimnazijo. Areno za Narodnim domom je prezidala in dozidala Dijaška gradbeno zadruga in se že uporablja. Popolnoma prezidano in dozidano je poslopje na nekdanjem tivolskem dirkališču, kjer se otvori Kino - Tivoli. Ob cesti na gorensko železnico zidajo temelje za hišo Jugoslovanske knjigarnice. Ob podaljšani Pražakovi ulici se že uporablja Tönnesova vila, ki je bila jeseni dograjena. Na Dunajski cesti v bližini topniške vojašnice je g. Pogačnik sprevil pod streho svojo vilo in skladišče. Tudi Dularjeva hišica v bližini je pod streho. Na Vodovodni cesti sta ista tako pod streho dve hiši, ki sta jih zgradila gg. Bratuž in Salehar.

Na Miklošičevi cesti se stanovanjske hiše Jadranske banke uporabljajo od jeseni. Zgradba Prometnega zavoda za premog in stanovanjska hiša Kroditnega zavoda na podaljšani Miklošičevi cesti sta ometani. Zgradba Gospodarske banke je pod streho in je dvorišni trakt že ometan. V Dalmatinovi ulici je lastnik hotela Štrukelj prizidal dvorišni trakt, namenjen za tujske sobe.

Ob Železniški ulici v Spodnji Šiški je spravlil pod streho svojo hišo doktor Gregorij, na vogalu Celovške in Ruske ceste pa je dospela nova sladarna pivovarne Union do drugega nadstropja.

Ob Poti v Rožno dolino zidajo temelje za vilo, ki jo gradi inž. Dukič, v bližino je postavil Mulec malo vilo, ki je svoj čas stala na velikem ljubljanskem semnju.

Na Mirju vlada živahno gradbeno gibanje. Pred zimo so dospelo pod streho vile dr. Kasala, dr. Nachtigala, dr. Lapajnet, arh. Vurnika in dvojna vila dr. Samca in dr. Zupančiča. Nadalje je pod streho vilo dr. Gosarja ob Rimskem zidu, Brünnerjeva vila ob Lepem potu in Humekova vila ob podaljšani Tobani ulici. Do strehe je dospel drugi del Königove dvojne vile ob Lepi poti. Ambulatorij v Aškerčevi ulici se ometuje. Na Mirju blizu Emonske ceste je stavbenik Curk postavil skladišče in eno stanovanje, ki se že uporablja.

Ob Emonski cesti zidajo temelje za vilo dr. Breclja, ob podaljšani Gorupovi ulici pa temelje za vilo inž. Zemaneka. Temelje kopljejo ob poti čez Mirje za vilo, ki jo zgradi Stučin, in ob Lepi poti za vilo, ki jo zgradi Mihelič. Ob podaljšani Bleiweisovi cesti tik Paehlnovejga vrta je dospela do strehe Tribučeva vila in se kopljejo temelji v sosesčini še za eno vilo. Onstran Gradašce je dospela hiša, ki jo gradi Škerjanec, do prvega nadstropja, hiša Fr. Kralja ob Poti na Pasji brod je bila dokončana že jeseni.

Ob Simon Gregorčičevi ulici je novo tiskarsko podjetje Merkur deloma že pod streho.

Na Ižanski cesti je hiša Nežike Carman pod streho, za hišo, ki jo sežira Ivan Petrič, so pa napravljeni temelji. Stanovanjska hiša mestne občine na Prulah je dospela do prvega nadstropja.

Ugodno vreme utegne v kratkem izvabiti še več drugih stavb iz tal, samo, če ne bo občutnega pomanjkanja zidarjev in delavcev.

Največja stavba, ki se prične letos graditi, bo palača okrajne bolnišnice blagajne na Miklošičevi cesti. Fronta te zgradbe bo dolga 130 metrov. Nadalje zgradi svojo palačo na vogalu Miklošičeve ceste in Dalmatinove ulice Vzajemna posojilnica. Pripravlja se konzorcij, v katerem je soudeležena Južna železnica, ki naj zgradi veliko palačo na vogalu Pražakove in Koldvorske ulice. Na Gosposvetki cesti se prične graditi poslopje za inspektorat državnih železnic.

Mali tlak v Wolfovi ulici in na Št. Peterski cesti je dobro prezimil in se je dobro izkazal. Letos se bo nadalje-

valo s tlakovanjem St. Peterske ceste, Starega trga, Mestnega trga, Predškofijo in Poljanske ceste. To so še sklepi prejšnjega občinskega sveta. Dobro bi bilo, da sklene sodanji občinski svet nadaljni program glede tlakovanja mestnih cest in ulic, kajti tlakovana cesta je glede vzdrževanja veliko cenejša in se gotovo v desetih letih izplača, ako estetični moment sploh popolnoma abstrahiramo. Nujno je treba tlakovati Metelkovo in Sloškovo ulico radi težkega prometa, ki se po njih razvija. Tudi Dalmatinovo, Miklošičevo in Komenskega ceste ter Florijansko in Frančiškansko ulico bo treba vzeti v ta program; ravnotako Gradišče od Šeleburgove ulice vsaj do dramskega gledališča. Aleksandrova cesta mora dobiti širše hodnike in lesen tlak.

Vrhovčeva ulica se je pričela regulirati, v kolikor leži ob trgu Tabor, ki se tudi zasadi in uredi okoli telovadnice.

Politične beležke

— **Trenutek sebespoznanja.** V torak je imel dr. Korošec v sobi Društvenega doma v Trbovljah «rudarski» shod, ki je bil velikanska polomija. Ker je bilo navzočih nekaj komunistov, se je nekdanji voditelj SLS prelevil brez obotavljanja v navdušenega čestitca Ljenina (ki ga je primerjal sv. Frančiško Asiškemu) in njegovega komunističnega raja. Sredi govora je obšel dr. Korošca, ki seveda predobro pozna nagibe in namene klerikalne politike, čut odkritosrčnosti in mu je iztisnil na adresu Gosarjevega krščanskega boljševida in novčasarskega antikapitalizma sledečo obtožbo: «Kapitalizma ne bomo uničili, dokler smo sami prežeti kapitalističnega duha. Danes vpijemo na državo, da ne stori proti izkoriščevalcem, proti verižnikom nobenih postav. Imamo najboljšje postave — toda kdo jih izvaja? Slabši smo kot svetopisemski farizeji, ki se je potrkal na prsa in zahvalil Boga, da ni tak kot grešni cestinar. Mi danes ne trkamo na prsa: hvala Bogu, da nisem tak kot tisti verižnik — nasprotno, mislimo si: o Bog, da bi mogel biti tudi jaz tak verižnik! In to je tisti duh kapitalizma, ki je v nas vseh.» Bravo Korošec! Boljše se klerikalni «socializem» ne da označiti, bridkeje se ne da obsoditi novočasarsko hinavstvo. Dr. Korošec, ki svoje ljudi pozna, je v odkritosrčnem trenutku povedal, kakšni so.

— **«Proletarci» med seboj.** V našem listu smo že opetovano opozarjali, kako nespametno je vlačiti politiko v strokovne organizacije, ker mora taka pot nujno vesti do razsula še tega, kar je v današnjih dezolantnih razmerah morda edino nekaj dobrega. Politični agitatorji, ki so izkoriščali strokovne organizacije, so nam glasno ugovarjali, seveda z demagogijo, kakor pač znajo. Danes se že potrjuje, da smo imeli prav, ko smo svarili. Koalicijske strokovnih organizacij se ruši. Predsedničnim so narodni socialisti in socialdemokrati vrgli iz koalicijskega odbora železničarskih organizacij klerikalca Beltrama, ki je predsednik JSZ. Beltram svojim bivšim proletarskim sodrugom prav krepko odgovarja v «proletarskem» «Novem Času», očita joč jim, da so hoteli v koaliciji prikrižati tako delo raznih voditeljev, s katerim «sčitajo in branijo izvoznice, verižnike, vojne oduhuje in sedanje vladne stranke, ki so vse draginje in današnjega gorja krive.» Beltram pravi, da noče, da bi se v koaliciji tako skrivnostno in brez kontrole članstva in javnosti delalo, če se hoče železničarstvo in delavstvo rešiti «tistih najgusnejših proletarskih izdajalcev, o katerih se, sodeč po njih delih, mora opravičeno misliti, da so od vlade in kapitalističnih oduhujev najbrj plačani in najeti.» — «Naprej» Beltramu ne bo ostal dolžan odgovora in še celo «proletarska» «Jugoslavija» bi se se-

daj utegnila spraviti nad klerikalce, ako ni od njih že popolnoma kupljena. Ko se bodo čez teden dni še socialdemokrati in narodni socialci sprli, se bodo tudi prijazno obkladali ter razkrivali medsebojne skrivnosti. Tako bo v kratkem javnost lahko spoznala, da so ljudje, ki predstavljajo pri nas proletarce, sami proletarski izdajalec, plačani in najeti od kapitalističnih oduhujev v kolikor sami niso izvoznice, verižniki in vojni oduhuji. Do tega prepričanja mora priti vsakdo, kdor čuje očitke, ki si jih delajo «proletarci» sami med seboj.

— **Dr. Spaho o srbsko - hrvatskem sporu.** V nedeljo je imela Jugoslov. muslimanska organizacija velik shod v Dervanti v Bosni. Govoril je med drugim minister n. r. dr. Spaho, ki se je dotaknil tudi srbsko - hrvatskega spora, o katerem je izjavil, da vpliva slabo ne le na našo notranjo, ampak tudi na zunanjo politiko. Muslimani zelo obžalujejo ta spor in so pripravljeno mnogo žrtvovati za njega rešitev s pravca narodnega edinstva, zato tudi odločno zavračajo vsako misel na kako «amputacijo».

Po svetu

— **Sporazum narodov za preprečitev vojne.** V američkem senatu je predložil senator Mac Cumber načrt, ki predvideva zvezo med Ameriko, Anglijo, Francijo, Italijo, Španjo, Japonsko, Avstrijo, Nemčijo in Rusijo, ki bi se pogodbeno med seboj obvezale, mirno sporazumeti se o vseh vprašanjih, ki bi mogla dovesti do vojne, in določile za primer, da bi grozil izbruh vojne, dobo šestih mesecev za preiskavo.

— **Italija uradno priznala ruskega zastopnika.** V smislu začasne pogodbe med Italijo in Rusijo z dne 26. decembra l. l. je bil predsednik ruske delegacije, Vorovski, imenovan od ruske in ukrajinske vlade za uradnega zastopnika pri italijanski vladi. Te dni je bil Vorovski sprejet od ministrskega predsednika Facte, kateremu je izročil poverljiva pisma.

— **Združenje II. in III. internacionale?** Poljske vesti iz Moskve trdijo, da je Radek na seji izvrševalnega odbora tretje internacionale izjavil, da se je v Berlinu pogajal tudi o združitvi II. in III. internacionale in da ga je naprosilo zastopstvo II. internacionale, naj v Moskvi pri vodstvu III. internacionale posreduje za priključitev. Berlinski «Vorwärts» to vest sicer dementira, po mnenju drugih berlinskih listov pa so se pogajanja res vršila in se še nadaljujejo.

— **Angleški prihranki v vojaškem proračunu.** Angleški proračun predvideva za tekoče leto 62 milijonov funtov izdatkov za vojsko in 65 milijonov funtov izdatkov za mornarico. Prihranek znaša v primeri s proračunom za lansko leto 80 milijonov funtov sterlingov.

Prosveta

LJUBLJANSKO GLEDALIŠČE

Drama.

Sobota, 18. marca: «Maryša». C.
Nedelja, 19. marca: «Hamlet». Izven.
Ponedeljek, 20. marca: «Prekрасne Sabinke» D.
Torek, 21. marca: Zaprto.

Opera.

Sobota, 18. marca: «Madame Butterfly». Red B.
Nedelja, 19. marca: «Plesna legendica». «Cavalleria rusticana» Izv.
Ponedeljek, 20. marca: Zaprto.
Torek, 21. marca: «Werther». E.

ROMANOWSKI-KOGOJ

v ponedeljek 20. t. m. ob osmi uri zvečer
Soarea ljubljanskih komponistov
v dvorani Filharmonične družbe.
Vstopnice v predprodaji v Glasbeni Matici.

Narodna galerija v Ljubljani si je zadnji čas pridobila nad 30 novih del naše starejše in mlajše slikarske generacije, tako da predstavlja njena zbirka sedaj dovolj jasno sliko slikarskega razvoja na Slovenskem od Šubice do današnjega dne. Zaradi novih pridobitev bo treba vsa razstavljena zbirka popolnoma na novo preurediti in razstavljene prostore povečati. Dokler se ta dela v Galeriji ne izvršijo, ostane zbirka javnosti zaprta.

— **Spor za humanistično gimnazijo.** Povodom projekta o novi enotni srednji šoli se je razvila, kakor znano, živahna diskusija o vprašanju, ali je kulturno koristno ali škodljivo, ako se odpravi sedanja humanistična gimnazija. Naš dopisnik nam o tem poroča iz Beograda sledečo zanimivo podrobnost. V kratkem pride srednješolski projekt pred ministra prosvete. Gospod Pribičević je pristal enotne srednje šole, amatra pa, da uvedba enotnih srednješolskih zavodov v vsej državi ne sme iztrebiti tkzv. humanističnih vzgoje. Zato zavzema stališče, naj ostane gotovo število humanističnih gimnazij poleg enotne srednje šole tudi v bodoče. V večjih mestih Jugoslavije naj bi humanistična gimnazija delovala kot specialen srednješolski tip ter skrbelo, da se neposredna vez med našo in antično kulturo ne pretrga. To svoje stališče namerava minister prosvete uveljaviti tudi v novem srednješolskem projektu.

— **Ekspressionizem v cerkvi.** V stolnici v Lübecku so dobili nedavno nov moderen krucifiks, ki je bil tako hudo ekspressionističen in spačen, da so mu ogorčeni ljudje takoj drugi dan odbili glavo. No, tudi v Lübecku ne marajo ekspressionizma!

Sokolski vestnik

Sokolske župe in društva opozarjamo na to, da bodo vsa navodila za zlet objavljena v Zletnem vestniku, vsled česar ga naj vsakdo točno prečita. Župe in društva naj na vprašanja v Vestniku točno odgovorjajo.

Sokolski zlet v Ljubljani. Seja gospodarskega pododseka prehranjevalnega odbora zletnega odbora I. Jugoslovanske sokolske zlete se vrši dne 21. marca ob 19. uri ter ob 20. uri istega dne seja nakupovalnega pododseka v zletni pisarni, «Narodni dom». Člani teh odborov naj se seje gotovo udeležijo.

Sokol II v Ljubljani naznanja, da je vpeljal obvezno vezbanje v redovnih vajah za one člane, ki imajo kraj. Prva vaja se vrši v nedeljo dne 19. marca ob 9. uri dopoldne v telovadnici drž. revalke. Člani se opozarjajo, da se bo letošnji priliki javnih nastopov, zlasti I. jugoslovanskega vsosokolskega zleta, z vsjo strogoščino gledalo na to, da ne bo pripuščen nastopu v kroju, kdor se ni udeleževal teh vaj.

Darila za zletni fond Saveza, so poslala sledeča društva: Cleveland 2500 dinarjev, Domžale, odesk Dob 50 Din. Modrič 17.50 Din, Bečkerek 100 Din, dalje so darovali za zletni fond br. dr. Slajmar 100 Din, imeinovan 75 Din, Here in sin 30 Din, posojilnica Bled 100 Din, štedionica Petrovac 25 Din, srpska štedionica 50 Din, Čič 100 Lit.

Sport

Nogometna tekma med Gradjančkim S. K. in Ilirijo v Ljubljani v nedeljo dne 19. marca se prične ob pol 4. uri. Predtekmo igrata ob pol 3. uri dve moštvici narasčena. Predprodaja vstopnic v svetilnični Wlder. Selenburgova ulica. Cene: numerirani sedeži 10 Din, II. vrsta 7 dinarjev, stojišče 5 Din; članske in dijaške vstopnice — le v predprodaji — 3 Din. Dohod za proste vstopnice edinole pri blagajni za sedeže.

Uprava igrišč Ilirije v Ljubljani obvešča vse klube, da morajo biti vse prošnje za odlajo prostorov pisemne in sicer jih je dostaviti do tedenske seje, to je ob sredah na naslov g. Franc Jerala, Ljubljanska kreditna banka. Navesti je: čas prireditve, ime gostujočega moštva in ceno vstopnic.

opazke in rekla sem: «V kratkem izpremeniš svoje mnenje. Dokažem ti kmalu, da sem odrasla dama.»

«Kako to misliš?»

«Nekaj izvedem in to z vso odločnostjo.» Pa me že ni več poslušala; mrmrala je kot v sanjah: «Rada bi bila od vseh oboževanja, da bi mi vsi ljubili in sama nikogar ne ljubila. Drugi te oboževajo in ti ostaneš hladnokrvna — to je vsa skrivnost sreče.»

«Marie-Fleur pa pravi, da obstoji sreča v tem, da se žrtvujemo za one, ki jih ljubimo.»

Nič ni odgovorila; zaspala je. Legla sem še jaz, pa je dolgo trajalo, predno sem zaspala; bilo je to samo napol spanje, polno težkih sanj. Sanjala sem, da je postal Hidalgo človekožre, ki odpira svoja grozna usta, da me požre. Nato so se mu spremenila usta v črno peklo in kljub temu, da sem se upirala, me je nekaj sladkega vabilo, da stopim v to peklo. Komaj pridem v želodec, me zopet vrže nazaj v žrelo in to me je vzbudilo. Vse te grozne sanje je pa pozročalo neko pero, ki me je bilo v hrlet.

Dusti sem imela takega spanja. Vstala sem in se obledela, Klavdija je še spala. Sta sem tiho v kuhinjo in popila skodelico še toplega mleka in nato sem odšla proti Motie-Rouge.

„DRAGICA“

Francoski roman spisal G. M. de Bièvre.

In v moji roki je ležala okrogla nožica, koža njena mehka kot svila, prozorna, da so se videli žile; in začela sem, najprej s prsti in nato s celo roko. Klavdija je imela zares bolečine. Kadar sem potegnila od spodaj navzgor, je vztrepetala. V oblasti svojih imam, to vilo, noben škrt mi je več ne vzame. Naj se pokori za svojo koketnost! Ko gladim to krasno nožico, bi jo najraje iztrgala iz telesa, nožico, ki jo je Lip poljubil in nič več ne bo zapeljaval oboževalcev. Pa kaj, če bi šepala, bi vzbudila v svojih ljubimeh še večje oboževanje, vražja kot je; vsi bi vzdihovali: «Kakšna škoda, da je hroma, tako lepa kot je!»

«Hvala, je že odleglo!» je rekla pacientka.

Udobno se je vlegla. Gost šop las je ležal okrog njene lepe glave. Skrbno sem jo pokrila in vprašala: «Kako se ti dopada vojvoda Calba?»

Rada bi vedela, kaj bo rekla; nič ji nisem hotela skrivati, nasprotno, še veselilo bi me, da bi triumfirala nad njo in govorila o svojem častilcu. Mogoče bi se tudi rada umirila.

Unrla se vame svoje vrazužene oči.

«Krasan in zapeljiv je brez primere.»

Kot da govori sama s seboj, je nadaljevala: «Krasno, na vratih kočije krona, na servisu krona! In ljudje se obračajo za teboj, če se pelješ od poldanskega čaja, tam v Parizu, in sluga vpije: «Kočija vojvodinje de Las Rias!»»

«Ti bi ga tedaj hotela poročiti?»

«Jasno, — z veseljem mu ponudim roko, če prosil zanjo. Toda jaz nimam nobene tete, ki si je nakopičila zakladov in nakupila posestev — on gleda za bogastvom —»

Pri tem me je tako čudno, tako hinavsko pogledala, da ne pozabim živ dan več in potem je pogledala v stran. Nadaljevala je: «Jako rad je v tvoji veselji družbi.»

Nisem vedela, ali bi ji odgovorila na to pikrito vprašanje, ali ne. Sedla sem na svojo posteljo in rekla:

«Nič bolj rad kot Franc.»

«O, ali ti dvori tudi Franc?»

«Nič bolj kot tebi.»

Bila je v zadregi, zardela je, se ugriznila v ustnice in rekla: «Zopet me je začela noga boleti. Ne, ni treba — je že zopet dobro.» Nekaj časa je premišljevala in rekla s poudarkom:

«Franc je v primeri z vojvodo samo navaden nastirček.»

«Menj se ne zdi tako; on je posestnik gradu in ogromnih zemljišč. Ima staro plemiško ime; grb njegovega rodu visj v dvorani križarjev v Versaillesu.»

Ta hvala ji je bila očitno neprijetna. Zopet je začela hvaliti vojvodo Calba, njegovo ponosno zunanost, njegja, ki ne sname klobuka pred samim kraljem. Potem se je začela normičevati, kakšen kmet da je Franc, da hodi po živinskih semnjih, da ima težak jezik in kako da je neznan. Slikala ga je sicer v celoti pravilno, vendar pa je silno pretiravala. Čudila sem se ji; kajti čeprav ni bil Franc nikak salonski lev, čeprav je bil prozaičen, vendar je imel tudi odlične lastnosti. Zame bi bil mnogo boljši in solidnejši ženin in moja teta bi prav nič ne pomišljala, če bi me snubil. To sem vedela in bi mu tudi ne odrekla; zahtevala pa sem od življenja nekaj izvanrednega, nekaj bleščečega. Mene je vlekljo za Calbom.

Da bi se pobahala sem rekla: «Da, da, vojvoda in Franc sta mi priznala, da me ljubita.»

Jezno je vprašala: «Kaj? Franc tudi? Ali se je upal. — Pa saj sem vedela, da se nekaj kuha v njem. Bil je še bolj v zadregi in neroden kot lvedno.»

Napol je zaprla oči in vprašala: «Seveda ni treba vprašati, za katerega si se odločila.»

«Za bleščečo partijo, jasno.»

«Za koga torej?»

«Kaj vprašuješ?! Za vojvodo Calba.»

Kot olajšana si je oddihnila in se začela smejeti, a njen smeh ni bil pristen.

«Čestitam, gospa vojvodinja. Vzameš me lahko za svojo dvorno damo, ako...»

«Kaj?»

«Ako se mi ne posreči, da se omožim tako, kakor sama hočem! In Franc, ali ni bil nesrečen, ko si ga zavrnila?»

«Ne. Razložila sem mu, da jaz nisem žena zanj, da sem premalo resna, premalo pametna, preveč otročja. Nasvetovala sem mu eno, ki je po mojem mnenju kakor ustvarjena za njega.»

Skočila je kvišku in me zagrabila za roko.

«In ta je?»

«No, Marie-Fleur.»

«Marie-Fleur! Ali veš kaj?» sem se čudila njenemu posebnemu tonu.

Zamahnila je leno z roko.

«O, prav nič! Še večji otrok si, kot sem mislila.»

Zelo užaljena sem bila vsled te

Domače vesti

Kralj Aleksander v Dubrovniku. Poročajo nam: Po zanesljivih vesteh bo naš staroslavni Dubrovnik prihodnji mesec imel priliko, da sprejme in pozdravi visoke goste: kralja Aleksandra in njegovo zarobenico. Dubrovnik bo svojega narodnega kralja dostojno sprejel. Slavnost bo razdeljena na tri dni. Kakor car Dušan Silni, prispe kralj z ladjo preko Cavtata v mestno pristanišče, kjer se vrši slavnosten sprejem. Naslednji dan se vrši poklon spomeniku Gundulića, pesnika narodnega edinstva, vojaška parada, narodna veselica in gledališka predstava, a tretji dan obisk Gruža, kjer kralj ob navzočnosti vseh ladij in pomorcev poljubi morje. Odbor za slavnostni sprejem razvija živahno delovanje.

Kipar Berneker vpodobi kralja Dne 15. t. m. je sprejel kralj v avdienci našega kiparja Berneker, ki bo izdelal velik kraljev doprni kip za mestno občino ljubljansko. Berneker je priznan slovenski umetnik, ki je tibe narave in se nikoli in nikjer neče »izticati«. Trubarjev spomenik v Ljubljani pa priča o njegovem globokem umetniškem pojmovanju.

«Ženski dom» na Bledu. Ženski klub v Beogradu je pričel akcijo, da zgradi na Bledu »Ženski dom«, kakršen že obstoji v Beogradu. Dom bo urejen kot vila, kjer bodo dame morale dobiti ugoden in pristojen pension. Enak dom se zgradi tudi v Gružu pri Dubrovniku.

Jadranska banka si zgradi v Beogradu petnadstropno palačo. Z gradnjo se prične že prihodnji mesec. Gradbeni stroški so proračunjeni na 14 milijonov dinarjev.

Nakup poslopja za naše poslaništvo v Berlinu. Kakor poročajo beograjske »Novosti«, je ministarstvo vseh zadev sklenilo kupiti v Berlinu za naše poslaništvo neko palačo za 9 milijonov mark. Kupnina gre na račun reparacij.

Redukcija uradništva v ministarstvu za socijalno politiko. Ministarstvo za socijalno politiko je na podlagi zakona o redukciji uradništva odpuščilo, oziroma vpokojilo 767 uradnikov in uslužbencev, kar pomeni letni prihranek v znesku 33—35 milijonov dinarjev.

Merodajnim faktorjem. Prejeli smo: že je preteklo skoro vse leto, odkar je bila večina uradništva prevredena na dinarske plače, a ostali dobivamo se vedno svoje plače neizpremenjeno v kronah, tako n. pr. ravno praktikanti še vedno po 100 kron mesečno. Z zakonom z dne 26. decembra 1921 so se prevedle menda tudi naše plače na dinarje in sicer z veljavnostjo od dne 1. maja 1921. Upali smo, da dobimo nastalo razliko vsaj istočasno z novimi draginjskimi dokladi, kar se nam je takrat tudi s strani uradniške organizacije potrdilo. Draginjske doklade so po dolgem in trdem boju stopile v veljavo, a v objavljenem zakonu z dne 26. decembra 1921 zmanjšamo členu, ki bi se z eno besedo omenil izplačevanje te razlike in sploh prevedbo ostalih se ne predvedenih uradniških kategorij s kronske na dinarsko plačo. Kakor se čuje, so poštini praktikanti omenjeno razliko dobili že pred novim letom, in sicer z veljavnostjo od 1. maja 1921 dalje razliko po 100 Din mesečno. Zakaj drugi državni uradniški praktikanti še ne? Prosimo merodajne faktorje, da posredujejo, saj smo pripravni gotovo najbrednejši od uradnikov. — Eden izmed mnogih.

Spomenik komitskemu vojvodi. Prosvetne organizacije v bivši Srbiji so sklenile, da postavijo slavnemu komitskemu vojvodi Jovanu Babunskemu, v kakem mestu južne Srbije spomenik.

Povratek iz Rusije. Te dni se vrne iz Vladivostoka 160 naših državljanov, ki so dosedaj zaostali v ruskem vojnem ujetništvu.

Smrtna kosa. V Velenju je umrl dne 16. marca po kratki bolezni tamkajšnji okrožni zdravnik g. dr. Anton Žižek, star 75 let. Pokojnik je deloval dolga leta kot zdravnik zlasti v Vojniku in Ormožu in si je pridobil povsod splošno spoštovanje. Bil je vedno odličen narodnjak. — V Sodražici je umrl v starosti 78 let vrh naprednjak in narodnjak g. Andrej Oberstar, v Godoviču pa nadpoštarjeva soproga ga. Antonija Tavčar. — Blag jim spomin, prizadetim rodbinam pa naše sožalje!

Za naše državo. Iz poročila o zadnji seji ljubljanske občinskega sveta je po nekih pomoti izostalo, da je občinski svetnik Benkovič (klub JDS) koncem se je stavil »amosten predlog, da dovoli občina znesek 10.000 kron podpore za jugoslovansko dijaštvo v Pragi. Predlog je bil soglasno sprejet. Priporočati bi bilo, da slede ljubljanski tudi vse druge občine.

Postne pošiljke mesnih izdelkov. Poštni paketi v teži do 5 kilogramov, v katerih so mesni izdelki (salame, klobase, gnjati, posušeno ali nasoljeno meso ali slanina), zaklane pernate živali, sveže meso ali divjačina, se smejo pošiljati v inozemstvo in dobivati iz inozemstva — razen iz pokrajin, kjer je goveja kuga — ter tudi pošiljati preko našega ozemlja brez potrdila o izvoru in zdravstvenosti in brez veterinarske kontrole na meji. Isto velja tudi za ožnake proizvode do 5 kg teže, ako jih nosijo posamezniki s seboj za osebno porabo.

Iz turistovskih krogov smo prejeli: Iz Mojstrane prihajajo pritožbe, da tamkajšnje obmejne čete zelo ovirajo dohod v Vrata; ravnotako poročajo iz Kranjske gore, da delajo velike zapreke domačinom in izletnikom. Ker smo ravno pred sezijo turisticke in tujskega prometa, bi toplotno pripravili naši pokrajinski vladi in Tourist Office, da stori vse, da se to oviranje odstrani. Slovensko planinsko društvo se je v tem pogledu že tudi obrnilo na pokrajinsko in osrednjo vlado.

Razpust društva. »Društvo odvetniških in notarskih uradnikov za Kranjsko« je razpuščeno, ker nima več pogojev za pravni obstoj.

Iz »Uradnega lista«. »Uradni list« pokrajinske uprave za Slovenijo objavlja v št. 25 »Seznam predmetov iz tarifnih številk splošne carinske tarife, katerih uvoz je z odločbo ministrskega sveta z dne 1. marca 1922, C br. 13.381, prepovedan«, ter »Navodila za izvrševanje odločbe o uvozu prepovedi.

Nova menjalnica. Gg. Vilko Turk in Konrad Rajher otvorita novo menjalnico v Ljubljani v Turkovi hiši v Prešernovi ulici.

Mamica! Kadar kupujete slaščice svojim malčkom, spomnite se, da je premnogo otročičev, ki nimajo kruha in darujete par dinarjev za srečke Kola jugoslovanskih sester. Na ta način pripomorete društvu do gmatnih sredstev, ki so mu potrebna, da more podpirati siromnažno deca, bolnike, onemogle in pomoči potrebne.

Napadi volkov in drugih zveri v Bosni. Iz Bosne, posebno iz okraja Bugojno poročajo o dnevnih napadih volkov in drugih zveri na živino in ljudi. V okraju Bugojno so volkovi in medvedi zaklali in raztrgali 174 konj, 507 goved, 2664 ovc, 547 koz in 43 svinj. Škoda znaša nad milijon dinarjev.

Požar v hrastniški steklarni. Poročajo nam: V sredo večer proti 7. uri se je vnelo okoli 70 m dolgo in 20 m široko skladišče hrastniške steklarne, polno izgotovljenih, v slamo ovitih steklenih izdelkov in drugega materiala v vrednosti nestetih milijonov. Skladišče je ležalo vspremdno s steklarno, tako, da sta imeli obe poslopji skupno steno, vendar vsako posebno streho: obe stehi sta se na skupni steni etikali. Videč celo veliko skladišče v plamenu, je bil vsakdo uverjen, da ni rešitve tudi steklarin sami, ter da pride ob kruh več sto delavcev z rodbinami, torej okoli 1000 ljudi. Večji del nezmožnih za vsako drugo delo. Toda hrastniško gasilno društvo, kateremu se je pridružilo tudi več Sokolov ter gasilci iz kemične tovarne in delavci so napravili tokrat čudež: Rešili so steklarne! Kdor vidi danes uničeno skladišče, se čudi, kako je bilo mogoče ogenj lokalizirati, in vse je soglasno v trditvi, da se imajo zahvaliti steklarji v prvi vrsti izredni naglici gasilcev, da niso ob kruh. Na pomoč so prišli tudi Dolanci in Trbovelci, ki so imeli tudi še dovolj opravila pri ognju. Kako je ogenj nastal, še ni ugotovljeno, bržčas vesle slabe konstrukcije kake peči. Pri tej priliki damo našim trem industrijskim podjetjem ta-le nasvet: Bolj potrebna, kakor še eno ali več gasilnih društev v naši dolini, je motorna brigada! Ali bi rudnik, obe tovarni, občina in »Gasilno društvo« ne zmogli združeni zneska za nabavo tega prepotrebne orodja? Pomislite na slučaj ognja v kemični tovarni ali v središču rudniške kolonije! Pozivamo hrastniško »Gasilno društvo«, da se obrne nemudoma glede tega vprašanja do imenovanih podjetij!

Neprevidno ravnanje z orožjem. Karel Petkovišek, ključavničar državne železnice, stanujoč v Pražakovi ulici, je dobil od nekega ljubljanskega trgovca samokres v popravilo. Pri pregledovanju se mu je samokres nepričakovano sprožil. Kroglja je šla Petkovišku skozi dlan leve roke in običajno končno v postelji. Le srečnemu naključju se je zahvaliti, da ni bila Petkoviškova sestra zadeta v prsa.

Nezgodé. Franc Šparovec, posestnik iz Blata pri Grosupljem, je pri delu tako nesrečno padel, da si je spahnil levo roko v rami. — Krmaš Fran, dinar pri Stavbeni družbi v Ljubljani, si je zvil levo nogo.

Smrt v gostilni. V gostilni »Pri zlatem levu« na Vodnikovem trgu v Mariboru je umrl nenadno smrti narednik 45. pešpolka, Herman Leb. Prišel je namreč nenadoma bruhati kri in je kljub takojšnji zdravniški pomoči v par minutah izdihnil.

Gonjačeva smola. Janez Marinko je gnal po Wolfovi ulici v Ljubljani večje število Marčanovih volov. Pred Severjevo trgovino so se mu nenadoma pričeli plašiti in se prerivati. Končno so podli gonjača na tla in ga tako pomandrali, da je dobil po vsem životu, posebno pa na glavi precej težke poškodbe.

Proti verižnikom. Mariborska policija je aretirala in izročila sodišču dve prekupčevalki. Obe ste nakupili na trgu in v okolici večje množino jajc in jih hoteli prodati nekemu izvozniku na Pragerskem. — Zaradi nedovoljenega trgovanja s svinjskim mesom je bil obsojen Anton Kirbiš na 5 dni zapore in tisoč dinarjev globe. Kirbiš je nakupil namreč na trgu 490 kg svinjskega mesa in je prodal nato nekemu Tavčarju. Ker ni imel obrtnega lista, mu je bilo seveda vse meso zadržano.

Grbna smrt dvojčkov. Na Ovetni cesti v Zagrebu stanoval je nekem dvočrnem poslopu žagar Todi s svojo ženo in dve na triletna otrokoma (dvojčkoma). Ko sta v četrtek zjutraj mož in žena odšla po svojem poslu, zaklenila sta za seboj sobo, kjer sta ostala otročička sama. Otroka sta menda našla v sobi vžigalnic ter se z njimi igrala. Ko se je žena ob enajsetih vrnila, nudi se ji je v zakajeni sobi grozen prizor. Hčerka Marica je, vsa ožgana, ležala mrtva na tleh, na divanu pa se je fantek Julko boril s smrtjo in kmalu na to izdihnil. Postelja je bila v ognju. Došli policijski zdravnik je ugotovil, da je deklica umrla vsled opeklin, fantek pa se je v dimu zadušil.

Utopljenec. V bližini Ptuja so potegnili iz Drave moško truplo. Prvotno se je mislilo, da je utopljenec železniški uradniški pripravnik Perko, ki je nedavno izginil iz Maribora in ga še sedaj niso našli. Pri preiskavi pa se je dognalo, da je utopljenec Ivan Rajhar, bivši plačilni natakav v Goetzovi restavraciji v Mariboru, ki je pred par dnevi izginil in vzel s seboj dnevni inkaso, okoli 400 dinarjev. Rajhar je bil bolan in je najbrže izvršil samomor.

Vlom. Neznani storilec je s ponarejenim ključem vplnil v prodajalno »Dejavskega konzumnega društva« v Bohoričevi ulici v Vodmatu in odnesel 1544 K denarja.

Objave

Prosvetni odsek Sokola na Viču priredi v ponedeljek dne 20. marca t. l. ob pol osmih zvečer javno predavanje. Govoril g. dr. Ivan Lah »Masaryk in njegovo delovanje v inozemstvu za časa svetovne vojne«. Predavanje bo pojasnjevalo 90 sklopičnih slik iz svetovne vojne. K obilni udeležbi vabi odbor.

Razpisna služba. Služba pisarniškega pomočnika pri državni žrebčarni na Selu pri Ljubljani je razpisana v »Uradnem listu« št. 25.

Iz ljubljanskega magistrata. Mestni gospodarski urad je v soboto dne 18. t. m. zaradi snajzenja uradnih prostorov za stranke zaprt.

Slovenska dijaška zadruga v Brnu se zahvaljuje tem potom najskrenejšim bratskim ruskim kolegom v Ljubljani, ki so s svojim požrtvovalnim delom ob priliki prireditve »Dinarskega dne« v Ljubljani pokazali globoko razumevanje za obupne razmere, v katerih žive slovenski dijački v Češkoslovaški. Zavednost in tako skrb slovanski bratov bodi vsem onim za vzgled, katerim je na srcu bodočnost slovenske omladine. — Za odbor: cand. ing. Bogomir Wolf, predsednik; cand. ing. Albert Struna, tajnik.

Svarilo vsem zdravnikom! Ker je prišlo med bolniškimi blagajnam in nekaterimi tovariši do nesoglasja, je sklenilo »Zdravniško društvo v Mariboru«, da svari vse tovariše pred sprejetjem blagajniških služb z Zidanem mostu in Rajhenburgu, dokler se spor ne poravnava. — Zdravniško društvo v Mariboru.

Pevski zbor »Glasbene Matic« v Ljubljani. Po daljšem presledku prevzema vodstvo pevskih vaj zopet g. ravnatelj Hubad. Vaje se vrše za sopran in alt v ponedeljek zvečer ob četrni na 7. ur, za tenor in bas v torek zvečer ob 8. uri.

Avtomobilna prometna d. d.» v Ljubljani obvešča cenjeno občinstvo, da vozi od sobote dne 18. t. m. dalje avto na progi Ljubljana-Celje zopet preko Trojan, in sicer v poletnem voznem redu, t. j.: Odhod iz Ljubljane ob 6.30 zjutraj in 15.30 popoldne; prihod v Celje ob 9.30 zjutraj in 18.30 zvečer. Odhod iz Celja ob 6.30 zjutraj in 13.30 popoldne; prihod v Ljubljano ob 9.26 zjutraj in 16.26 popoldne. Hkratu obveščamo, da je promet na progi Celje-Vranjski zopet vzpostavljen s tem, da vozi avto z malim ovinkom preko Polzele.

Gospodarsko in izobraževalno društvo za dvorski okraj v Ljubljani ima dne 24. t. m. ob 20. uri zvečer svoj občinski letni občni zbor pri Mraku na Rimski cesti, h kateremu vabi svoje člane in somišljenike. Posebnih vabil se ne bo pošiljalo.

Društvo stanovanjskih najemnikov za Slovenijo v Ljubljani opozarja, da se vrši prihodnja javna odborova seja v sredo dne 22. marca t. l. ob 20. uri v mali dvorani Mestnega doma.

Restavracija hotela »Bellevue« nad Ljubljano je zopet odprta. Točilo se bo pravo, dobro vino in postreg' o. p. n. gostom poleg kave, čaja, mrzlih jedi po naročilu tudi z. go. kimal jedil.

Postne vožnje v Ljubljani. S 1. junijem se odda najmlajšemu ponudniku oskrbovanje poštne vožnje v Ljubljani in pa dnevno enkratne, enovprežne vožnje v D. M. v Polju. Ljubljanskih voženj je sedaj dnevno 11 enovprežnih in 12 dvovprežnih. Za oskrbovanje vseh voženj je določenih 13 konj in 9 voznikov. Vozove da poštni crar sam na razpolago. Z najnižjim ponudnikom bo poštno ravnateljstvo sklenilo pogodbo. Natančnejša pojasnila daje ob delavnikih od 8. do 14. ure IV. oddelek poštnega ravnateljstva v Ljubljani, Sv. Jakoba trg 2. Ponudniki naj vložijo z dvo-dinarskim kolkom opremljene ponudbe do dne 31. marca pri poštnem in brzojavnem ravnateljstvu v Ljubljani.

Pomoč gladijočim v Rusiji. Konferenca vseh korporacij v to svrhu se vrši v nedeljo dne 19. t. m. ob desetih dopoldne v zborniški dvorani na univerzi. Pričakujemo polnoštevilno zastopstvo vseh korporacij, vabljenih in mogoče pomočoma ne vabljenih. — Prizoravljani odbor.

Gospodarsivo

DOLGOVI NAŠIH TRGOVCEV ČEŠKOSLOVAŠKIM DOBAVITELJEM.

Na jugoslovansko-češkoslovaški trgovinski anketi v Pragi dne 15. t. m., ki jo je sklicalo vodstvo praškega vzorčnega sejma, se je vršilo posvetovanje tekstilnih industrijalcev obeh dežel.

Iz Jugoslavije se je med drugim udeležil ankete tudi tajnik beograjske trgovinske zbornice, Curčin, ki je stavil predlog, da se naj stari dolgov jugoslovanskih tekstilnih trgovcev poravnajo na osnovi tečaja: češkoslovaška krona enaka dinarju. Češkoslovaški industrijalci so predlog odklonili z motivacijo, da bi ta tečaj pomenil za nje izgubo 35 odstotka. Beograjski veletrgovec Jarolimek je predlagal ureditev teh dolgov v obliki, da se njih poravnanje izvrši v onem razmerju dinarja proti češkoslovaški kroni, katero je obstojalo za časa kupciškega sklepa. Tudi ta predlog so češki industrijalci odklonili s sklicevanjem na preveliko škodo, ki bi jo s tem utrpeli.

Končno se je dosegel sporazum tako, da ostane poravnanje čeških zahtev prepričano direktnim sporazumom med dobavitelji in odjemalci, ker morajo je dobiteljji sami najbolj presoditi, v koliko naj pustijo v vsakem slučaju svojim odjemalcem.

Glede bodočih kupcij je prevladovalo mnenje, da se bodo morala vsled sedanjih valutarnih razmer vršiti plačila z menicami, ki bi se glasila na češkoslovaške krome. V to svrhu bi se morali spremiti sedalni devizni predpisi v tem zmislu, da bi se moge tudi inozemske menice, ki se glasijo na češkoslovaške krome, eskomptirati v Češkoslovaški.

Končno je zahtevala anketa sklenitev pravnopomožne pogodbe med obema državama. Ta pogodba bi omogočala izvršitve razsodb češkoslovaških sodišč v Jugoslaviji in obratno. Pravnopomožna pogodba naj bi se razširila tudi na razsodbe razsodišč, v danem slučaju na posebno razsodišče za tekstilno stroko, ki bi se osnovalo pri beograjski trgovinski zbornici in ki bi imelo svoje razsodbe prilagoditi uzancam praške borze.

Curčin je izjavil, da se v principu strinja s temi predlogi čeških industrijalcev in je prošil za pisмено formulacijo predlogov.

Stanje Narodne banke SHS dne 28. februarja: Aktivno: kovinska podlaga 397.547.333.13 Din (+ 5.671.049.28), posojila 741.845.000.89 Din (+ 10.881.148.15), dolg države 4.418.508.485.52 Din (+ 818), vrednost državnih domen, založenih za izdajanje novčanic 2.128.377.163 Din (nespremenjeno). Pasivno: glavnica je 1.911.495.69 Din (+ 62.964.40), novčаницe v obtoku 4.638.312.405 Din (+ 8.263.835), razne obveznosti znašajo 903.137.028.12 Din (+ 47.188.946.50), terjatve države za založene domene vsoto 2.128.377.163 Din (nespremenjeno), saldo raznih računov 405.690.73 dinarjev (= 80.855.890.47).

Revizija sedanje devizne politike. Nova devizna in valutna naredba finančnega ministarstva, katere princip se splošno priznava kot dober in uspešen, je v svoji praktični izvedbi ustvarila toliko težko in zaprek normalnemu gospodarskemu življenju, da grozijo naravnost katastrofalne posledice. Pritožbe in protesti z vseh strani so sedaj ministarstvo finančno nagnali k reviziji. Narodna banka je za danes sklicala v Beograd konferenco strokovnjakov, ki ima nalogo ustvariti praktično in koristno metodo za prevodbo zdravega načela, ki ga naredba vsebuje. Strokovnjaki so pokleknali iz cele države. Iz Slovenije sta pozvana na konferenco generalni ravnatelj Praprotnik in ravnatelj Tykač. Nadejati se je, da se tokrat vendar le najde izhod iz labirinta najpompnejših eksperimentov, ki tirajo vse gospodarske kroge v naravnost obupne situacije. Prihodnji teden se poda posebna deputacija zastopnikov slovenske industrije v Beograd da razloži ministru nevdružnost položaja.

Zgradba lastnih paviljonov na prostoru Ljubljanskega velikega sejma. Kdor namerava zgraditi na sejskem prostoru lasten paviljon, mora vpsolati sejskemu uradu do dne 15. aprila natančen načrt iz katerega mora biti predvsem razvidna fasada paviljona. Z gradbo sme stranka pričeti šele, ko se vrne od sejskega urada potrjen načrt. Vsak lastnik privatnega paviljona mora skleniti s sejskim uradom glede obstoja paviljona posebno pisμένο pogodbo.

Jara pšenica in ječmen za spomladansko setev se bo dobila v omejeni množini pri pokrajinski upravi za Slovenijo, oddelku za kmetijstvo v Ljubljani. Siromnašni kmetovalci pridejo v prvi vrsti, premožnejši posestniki šele v drugi vrsti v poštev in bodo ti morali plačati poleg prevoznih stroškov še za vsak kg okoli 7 Din za pšenico in okrog 6.5 Din za ječmen, dočim se bodo revnim kmetovalcem zaračunali le prevozni stroški. Priglasitve za ta semena sprejema mestni magistrat (gospodarski urad) ob uradnih urah do dne 22. marca.

Ameriška ponudba za zgradnjo nove železniške proge in posojilo. Zagrebški »Jutarnji List« poroča iz Beograda: Zastopnik ameriške skupine Foundation Comp je prispel v Beograd in je začel pogajati se z vlado glede gradnje proge, ki bi spočila Donavo z Jadranskim morjem. Ta skupina bi dala državi tudi po-

sojilo v znesku 100 milijonov dolarjev pod poveljnimi pogoji. Glede stanja naše valute je omenjeni zastopnik mnenja, da se more naša valuta popraviti samo z intenzivno proizvodnjo, kar bo odvisno od naše gospodarske politike, urejenega prometa in urejenih tržnih razmer, a to da se bi doseglo, ako bi se uveljavil načrt, ki ga predlaga njegova skupina. On predlaga tudi, naj se osnuje v inozemstvu posebna transakcijska banka, ki bi regulirala vsa mogoča plačanja v inozemstvu. Na ta način naš trgovec ne bi bil vezan na rok za plačanje, temveč bi imel svoj tekoči račun in bi si izbral moment, kdaj bi mogel poravnati svoj dolg.

Hrvatsko-slovenska zemaljska hipotekarna banka ima 20. aprila glavno skupščino, na kateri se bo predlagala 9. odst. dividenda, to je 18 K za delnico. Bilanca izkazuje čistega dobička vsoto 12.859.627.39 K.

Likvidacija Avstro-ogrške banke. Z Dunaja poročajo: V vprašanju likvidacije se je dosegel popoln sporazum. Likvidacija se bo izvršila tako, da se najprej likvidira premoženje banke do 27. oktobra 1918 in potem premoženje po tem datumu. Vladi Madžarske in Avstrije se odpovestva pravici na deležu pri zlati rezervi glede premoženja do 27. oktobra 1918, dočim ju nasledstvene države opustijo obveznosti napram likvidacijski masi in napram nasledstvenim državam kot titularni oblasti po točki 206 ženžermenske mirovne pogodbe in točke 189 triansonske pogodbe. Akcionarji Avstro-ogrške banke dobijo vsa poslopja v Madžarski in Avstriji, poslopje v Pragi se likvidira in izkupišek izroči akcionarjem. Isto se zgodi s poslopji A.-o. banke v drugih nasledstvenih državah. Nasledstvene države imajo predpravo pri nakupu.

Borza

Zagreb, devize: Berlin 128 — 132, Milan 1600 — 1625, London 1340, Newyork ček 290 — 295, Pariz izplačilo 2700, ček 2600 — 2635, Praga 600 — 615, Švica 5800 — 5875, Dunaj 4.95 — 5.10, Budimpešta 43 — 45; valute: dolarji 280 — 285, 20 K v zlatu 900, napoeoni 900, leji 245, lire 1590 — 1600.

Banka za Primorje 725.
Trgovska obrtna banka 280 — 285.
Brodsko banka 340 — 350.
Eskomptna banka 780 — 800.
Jadranska banka 1000 — 1100.
Jugoslovenska banka 490 — 495.
Ljubljanska kreditna banka 925 — 945.
Slovenska banka 500 — 505.
Praštediona 5465 — 5500.
Rečka pučka banka 490.
Srpska banka 720 — 728.
Eksploatacija drva 700.
Dubrovačka paropl. družba 5400 — 5450.
Goranin 640.
Nar. šumska industrija 550 — 555.
Našička industrija drva 480 — 500.
Gutman 1400 — 1480.
Slavonija 600 — 615.
Union 2900.
Ljublj. strojne tovarne in livarne 880.
Trb. premogokopna družba 950 — 1050.

Beograd, devize: London 325, Pariz 625, Newyork 74, Zeneva 1410, Solun 310, Milan 350, Berlin 31.50 — 32.50, Praga 130, Dunaj 1.07; valute: dolarji 73 — 73.50.

Praga, devize: Berlin 20.67 in pol — 21.07 in pol, Curli 1118 — 1122, Milan 289 — 291, Pariz 513.50 — 516.50, London 249.50 — 251.50, Newyork 57.07 in pol — 57.67 in pol, Beograd 71.75 — 72.75, Sofija 37.85 — 38.65, Dunaj 0.77 in pol — 0.97 in pol, Varšava 1.30 — 1.50, Budimpešta 7.10 — 7.50; valute: nemške marke 20.67 in pol — 21.07 in pol, švicarski franki 1113 — 1117, lire 286 — 288, francoski franki 510.50 — 518.50, funti 248.50 — 250.50, dolarji 56.82 in pol — 57.42 in pol, dinarji 71.75 — 72.75, levi 36.60 — 37.40, avstrijske krome 0.77 in pol — 0.97 in pol, poljske marke 1.30 — 1.50, madžarske krome 7.10 — 7.50.

Curli: Berlin 1.86, Newyork 5.15, London 22.35, Pariz 46.10, Milan 26, Praga 9, Budimpešta 0.63, Zagreb 1.60, Varšava 0.12, Dunaj 0.07 in pol, avstrijske krome 0.07 in pol.

Dunaj, devize: Zagreb 20.98 — 21.02, Beograd 83.90 — 84.10, Berlin 24.22 — 24.28, Budimpešta 8.38 in pol — 8.41 in pol, London 288.90 — 289.10, Milan 335.90 — 336.10, Newyork 66.98 — 67.02, Pariz 599.80 — 600.20, Praga 115.84 in pol — 115.90 in pol, Sofija 46.45 — 46.55, Varšava 169 — 171, Curli 1294.74 — 1295.25; valute: dolarji 66.60 in pol 66.64 in pol, levi 44.45 — 44.55, funti 285.90 — 286.10, francoski franki 594.80 — 595.20, lire 331.90 — 332.10, dinarji 83.90 — 84.10, poljske marke 166.50 — 168.50, leji 48.70 — 48.80, švicarski franki 1279.75 — 1280.25, češke krome 115.72 — 115.78. — Padanje deviz je povzročila vest, da bo dala Amerika Avstriji večji kredit. Ker pa je potrdilo te vesti izostalo, so se valute in devize po oficijelnem zaključku borze zopet dvignile. Tako je n. pr. dolar notiral 71.00, madžarske krome 8.70, funti 310, češke krome 124.

Berlin: Italija 1408.55 — 1411.55, London 1209.75 — 1212.25, Newyork 277.43 — 278.05, Pariz 2512.45 — 2517.55, Švica 5434.55 — 5445.45, Dunaj 3.98 — 4.02, Praga 478 — 480, Budimpešta 33.86 — 33.94, Sofija 180.80 — 181.20.

Odgovorni urednik Vit. F. Jelenc
Lastnik in izdajatelj Konzorcij »Jutra«

Vremensko poročilo

Ljubljana, 17. marca 1922.

Ljubljana 306 m nad morjem

Kraj opazovanja	ob	Zračni tlak	Zračna temperatura	Veter	Oblačno 0-10	Padavine mm
Ljubljana	7.	735.7	0.7	sev. vzh.	pol obl.	—
Ljubljana	14.	736.7	15.2	"	jasno	—
Ljubljana	21.	737.3	5.6	"	"	—
Zagreb	7.	761.6	3.0	brezvetra	več obl.	—
Beograd	7.	762.6	3.0	zapad	jasno	—
Praga	7.	767.2	6.0	sev. zap.	več jasno	—
inost.	7.	—	—	—	—	—
Inost.	7.	765.2	2.0	brezvetra	"	—

V Ljubljani barometer višji, temperat. nižja. — Sonce vzhaja ob 6.11, zahaja ob 18.08.

Mali oglasi

Plačilo do 20 besedi 1 Din, vsakih sedmih 5 besedi 1 Din. — Trgovski oglasi, doplačevanja, se preračunajo do 20 besedi 5 Din, vsakih sedmih 2 Din. — Plača se sprej. (Lahko tudi v znakih.) Na vprašanje se odgovarja le, ako je vprašanje priložna znamka za odgovor.

Stavbe

Primerne službe

Išče vdora po drž. uradniku, bivša učiteljica, ki govori srbskohrvatski, slovenski in nemški, pri obitelji, oziroma v kakem kobilšču ali letovišču. Naslov pod 3 na upravništvu „Jutra“. 716

Knjigovodja (knj.)

zavežbana, zanesljiva in samostojna moč, izurjena tudi v korespondenci in strojepisju te išče takoj za tovarniško podjetje v Ljubljani. Poaudbe je poslati na upravništvu „Jutra“ (kjer se izve tudi naslov) pod šifro: „Knjigovodstvo 234“. 677

Kontoristinja

samostojna slovenska in nemška korespondentinja, izurjena strojepiska in stenografinja se pod ugodnimi pogoji takoj sprejma za tovarniško podjetje v Ljubljani. Poaudbe je poslati na upravništvu „Jutra“ pod šifro: „Kontoristinja 254“. 676

Inženir, 681

statiker, prvovrsten železobetonkonstruktor, verziran stavbni vodja, išče mesta. Naslov pri upravi „Jutra“ pod št. 678.

Učenco 715

se sprejme v modni in galanterijski trgovini Jakob Lah, Maribor, G. avni trg 2. Hrana in stanovanje v hiši.

Postnega učenca

za pekovo obrt sprejemem. Hrano, obleko in stanovanje ima prosto. Jožef Bajželj, pek, Železniki 39, Gorenjsko. 699

Proda se:

705

Konjska oprava, en koleselj, dve isalni mizi, dva pulta, železne blagajne. Naslov v upravi „Jutra“.

Otroški voziček 60/a

sa kupi. Poaudbe na upravo „Jutra“ pod „Otroški voziček“.

Obratno ravnateljstvo

juž. žel. v Ljubljani nudi interesentom v nakup dva večja štedilnika ter drugo kubinsko opremo. Informacije daje oddelek VII/6 v novem posloju poleg glavnega kolodvora. 720

Dopisovanje

Zenitna ponudba. 737

Mlad pekarski mojster, 27 let star, se želi v svrbo ženitno seznaniti z gospodino ali vdovo, ki ima ve-olje s trgovino. Cenjeni dopisi, katerim se naj priloži slika, naj se pošljejo na upravo „Jutra“ do 30. marca pod „Lepa bodočnost 22-23“.

Razno

Pozor lovcil! 730

Proda se voz breha z 12 sedeži. Istotam se proda tudi en voz pripraven za pošte ali kaj slonega, po ugodni ceni. Poizve se pri J. Slejko, Zgr. Šiška 82.

„Slovenski bombaž“

za pletenje znamke „Jagnje“ v vseh idejih barvah in vsake dečelosti.

Razpošiljalna „KONKURENCIJA“ „Slovenski bombaž“ za pletenje znamke „Jagnje“ v vseh idejih barvah in vsake dečelosti.

Ljubljana - Zg. Šiška

Ustanovljeno leta 1896. Ustanovljeno leta 1896.

Mednarodni transporti

Antonio Biancheri & Comp., Postojna

Centrala: Ponteba. 728

Podružnice: Postojna (Poštni predal 17), Villach (Poštni predal 51). — Agenture: Prestranek, Trbiž, Arnoldstein.

Odprema vrake vrste blaga.

Specialna odprema živil, žive in zaklane živine v katerikoli kraj.

Jeklarna na Ravnah, Guštanj, Slovenija, išče za takojšnji nastop 700

korespondentinja za slovensko (srbskohrvatsko) in nemško korespondenco. Pogoji: Jugoslovensko državljanstvo strojepisje in vsaj nemška stenografska. Prosto stanovanje s kurjavo in razsvetljavo na razpolago.

Prodaja lesa.

Oskrbništvo graščine Edm. Attemsa v Brežicah ima naprodaj 600 m³ smrekovega okroglega lesa iz letošnje sečnje in sprejema ponudbe veljajoče loko gozd ali franko vagon Brežice do 1. aprila t. l.

Gozd je približno 9 kilometrov od železnice oddaljen in leži blizu okrajne ceste. 740

Blagovolite vzeti na znanje otvoritev nove trgovine z železnino in s stroji na debelo in drobno

Pozor!

ŠOŠTERIČ, PETAN & ERKER v Ljubljani, Resljeva cesta št. 20

katero tvrdko pri nakupu posebno priporočamo slav. občinstvu, obrtnikom, zlasti trgovcem na deželi. 636

Pozor!

Slamniki in klobuki!

vseh vrst se sprejemajo vedno v beljenje, barvanje in preoblikovanje v trgovini

A. Stadler, Sv. Petra c. 23.

Za obilen poset se vjudno priporoča cenjenim odjemalcem in občinstvu.

Cene najnižje! 724

J. Stemberger, Dunajska cesta 9.

Proda se takoj

v večjem industrijskem kraju, sedežu raznih oblasti, na Dolenjskem ob glavni žel. progi

hiša z gostilno in mesarijo,

hlevom, kladnico, ledenico, velikim zelenjadnim vrtom, njivo i. dr., po ugodni c ni. Posredovalci izključeni. Naslov pové upravništvu „Jutra“. 726

Dr. Ivan Hubad

okrožni in zobozdravnik v Skofji Loki

ne ordinira 707

od 18. marca do 8. aprila.

Obvestilo.

Kupujem stare obleke, čevlje, pohštvo i. t. d. 734

Drame Martin, Sv. Jakoba nabrežje 29.

Dr. Pavel Avramović

se je preselil s Starega trga št. 30

v Franciškansko ulico št. 10

I. nadstropje, nad lekarno Plocoli in tam redno ordinira

od 9. do 11. ure dopoldne in od 2. do 4. ure popoldne. 725

Priporočamo knjige za mladino:

Čika Jova Zmaj, Pisani oblaki. Vezano D 7—, po pošti D —40 več.

Ilka Waschtetova, Pravičice. Z večbarvnimi slikami. Vezano D 11—, po pošti D —50 več.

Habberton-Berli, Bob in Teđi. Povest s slikami. Broš. D 6—, vez. D 8—, po pošti D —75 več.

Čika Jova Zmaj-Gradnik, Kalamandarija. Otroške pesmi. Vezano D 5—, po pošti D —35 več.

Naroča se pri Tiskovni zadrugi v Ljubljani, Prešernova ulica, nasproti glavne pošte.

Znameniti roman „Jutra“ FRANK MELLER

Blagajna velikega vojvode

je izšel v ponatisu in se naroča pri upravništvu „Jutra“ v Ljubljani, Prešernova ulica 54.

Broširan velja 10 Din, po pošti 75 p več.

Istotam se dobi tudi knjiga: Prigode gospoda Collinsa. Cena 5 Din, po pošti 75 p več.

Več kolporterjev sprejme upravništvu „Jutra“, Prešernova ulica, nasproti glavne pošte.

V globoki žalosti naznanjamo vsem sorodnikom in prijateljem, da je po kratki bolezni umrl danes v Velenju v 76. letu svoje starosti naš dobi oče, stari oče, gospod

dr. Anton Žižek okrožni zdravnik

Zemeljski ostanki predragega nam pokojnika se prepeljeje iz Velenja v nedeljo ob 10. uri dopoldne v Ormož, kjer se položijo v ponedeljek ob 10. uri dopoldne v rodbinsko grobnico k večnemu počitku.

Velenje, dne 16. marca 1922.

Dr. Branko Žižek, dr. Ciril Žižek, sinova. — Ivan Prekoršek, zet. — Bogdana Prekoršek, Olga Chladek, hčeri. — Ivanka dr. Žižekova, Inka dr. Žižekova, sinahi. — Alenčica, Tugomer, Branko Prekoršek in Ciril Žižek, vnuki.

Brez posebnega obvestila. 744

Zahvala.

Vsem prijateljem in znancem našega nepozabnega gospoda

Antona Kolenca

ki so nas tolažili ob nenadomestljivi izgubi in spremili pokojnika k večnemu miru, izrekamo srčno zahvalo.

Posebno se zahvaljujemo blag. gospodu dr. Karlu Trillerju, podpredsedniku Ljubljanske kreditne banke, g. Ivu Jelačinu, predsedniku gremija trgovcev v Ljubljani, gospodom I. Šarabonu, Al. Lillegu in ravnatelju Krofti iz Ljubljane, gospodu dvor. svetniku dr. Kotniku, prvemu drž. pravdniku Domeniču, g. vlad. svetniku dr. Žužeku, gosp. polkovniku Tosiću, celjskemu županu gosp. dr. Hrašovcu, brežiškemu županu g. dr. Zdolčeku, zastopstvu akademske omladine iz Ljubljane, zastopnikom organizacij JDS, deputaciji zdravstvenega odseka, ravnateljstvom in deputacijam šol, osebno onim, ki so prišli od zunaj, zastopnikom trgovstva iz Celja in iz daljne in bližnje okolice in zastopstvom različnih društev.

Gospodu dr. Kalanu se srčno zahvaljujemo za iskreni nagrobni govor, istotako juristu g. Mejaku in g. Kekiću.

Iskrena zahvala gg. pevcem „Celjskega pevskega društva“, vsem darovalcem vencev ter spominskih naklonitev društvom, vsem znanim in neznanim udeležencem pogreba.

Da je bil na zadnji potinaš nepozabni spremljan od toliko prijateljev, nam je bila resnična tolažba.

Žalujoči ostali.

722